

Betri byrjunarfrálæra og taparar —

Vánalig serundir- vísing skapar taparar

— Bæði Tekniski skúli og Sjómannsskúlin kunnu geva mæð rætt í, at tað er alt ov vánaligt státt við einum stórum parti av næmingunum. Og nógvir teirra høvdu als ikki fingið prógv, um vit ikki á Skúlanum á Trøðni høvdu so góð tilboð, at vit geva stuðul-læru til nógvir av næmingunum í vinnuskúlanum, sigur Hanna Lisberg.

Næmingar fingið serundirvísing í sjei ár — duga kortini ikki at skriva sitt egna navn — enn minni at lesa og rokna

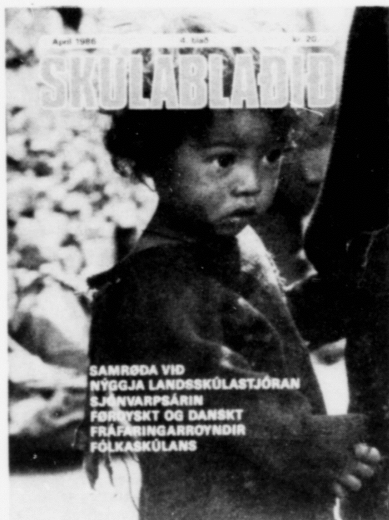
— Tað verða brúktir alt, alt ov nógvir tímar í serundirvísing, sum eru nyttuleysir. Eg havi kannað næmingar, sum hava fingið serundirvísing í upp til 6-7 ár, t.v.s. alla skúlatíðina, og kortini ikki dugdu at skriva sitt egna navn, enn minni lesa ella rokna.

Soleiðis sigur Hanna Lisberg, lærari á Skúlanum á Trøðni í einum ummæli av nýggjasta nummarinum av Skúlablaðnum.

Hon heldur hetta nýggjasta Skúlablaðið vera eitt tað besta hon hevur sæð í longri tíð. Har er nógv og viðkomandi tilfar.

Hon vísir á, hvussu stóran týðning Skúlin á Trøðni hevur fyri næmingar, sum ikki hava fingið nóg góða og dygga byrjunarfrálæru.

Hanna Lisberg skrivur:

Nýggjasta nummarið av Skúlablaðnum

Skúlablaðið, eg fekk í dag, var eitt av teim bestu, eg havi lisið í langa tíð. Her er so avgjört nógv viðkomandi og aktuelt tilfar.

Fyrsta yvirskriftin: Ein umbering. Maður verður stórir í minum eygum, tá hann vil rætta onkran skeivleika ella misskiljing og haraftrat kemur við eini umbering. Tað siggja vit ógvuliga litið til í blaðskrivning í dag.

Á næstu síðu kemur ein sera áhugaverd samrøða við landsskúlastjóran Hensar Ellingsgård.

Hetta er nakað, sum er blaðnum til stóran heiður. Tí hvat er meira náttúrligt, enn at Skúlablaðið viðger so ovurhonds týðningarmikið evni?

Lesarin kann vera samdur í nógvum av tí, sum kemur fram ella ósamdur.

Foreldur hava sína metan um ymisk viðurskipti. Lærarin hevur sína, og so eru tað hini, sum ikki beinleiðis hava samband við skúlan í lötuni. Men ikki er tað altíð við tí góða orðinum, tá fólk skriva um skúla, og tá helst um læraralønir og alla ta fritíð, tey siga lærarar hava.

Spurdu, hvussu landsskúlastjórin heldur støðuna vera í fólkaskúlanum, svarar hann, at hann heldur ikki, at tað stendur so illa til, sum summi vilja vera við. Men næsta reglubrot sigur, at tá tað eru so nógvir atfinningar, má hetta fáa teg at hugsa teg um. Hvat er tað, ið fólk siga ikki riggar?

Hetta er vitramanna tala. Tí alt ov ofta hava vit hoyrt, at tað er mæn, tí tað stendur bara væl til í fólkaskúlanum. Punktum.

Til alla lukku steðgar hesin sami landsskúlastjórin á og sigur: Hvat er um hetta prátið manna millum? Tá so hugt verður eftir og kannað, so er okkurt, sum má broytast og tað straks.

Sjálv undirvísing ikki í fólkaskúlanum, og skuldi sostatt ikki verið tann rætta at viðgera henda spurning. Og tó! Tey eru ikki so fá íggjøgnum árin, sum eg á ymsan hátt beinleiðis komi í samband við. Eitt nú sum barnaverndarlimur, sum omma at skúlabørnum, og síðst men ikki minst — havi eg kannað óteljandi næmingar, sum gingið hava í fólkaskúla. Eitt aftrat — tá tú situr í ymsum nevndum, sært tú ofta skriv frá stovnum og persónum — skriv, sum visa, at tað stendur illa til við stavseting t.d.

Við tað, at samrøðan í Skúlablaðnum er ógvuliga áhugaverd og positiv, so fari eg at gera onkrar viðmerkingar.

Fyrst vil eg siga, at tað verða brúktir alt, alt ov nógvir tímar í serundirvísing, sum eru nyttuleysir. Eg havi kannað næmingar, sum hava fingið serundirvísing í upp til 6-7 ár, t.v.s. alla skúlatíðina, og kortini ikki dugdu at skriva sitt egna navn, enn minni lesa ella rokna. Grovastu tilfelli eru, at næmingar hava fylgt øllum flokkunum upp í 9. fl. hava fingið serundirvísing, men lærarin brúkti t.d. roknið til 8. flokk (Sigma), og næmingurin dugdi als ikki teir fyra rokniðættingar. Fullkomiliga misskild serundirvísing. Talan er ikki bert um einkult tilfelli, men tverri alt ov ofta og úr ymsum stöðum í landinum. Eg

skilji væl, at politikarar siga, at okkurt er galið, tá so nógvir tímar skulu brúkast til serundirvísing við so litlari effekt. Her má heilt annað til. Ein kanning fyri hálvum ári síðani av næmingi, sum var í handverkarlæru og sum skuldi á tekniska skúla, visti, at næmingur við fráfaringarskjali úr 10. fl. visti, at hann ikki dugdi at dividera — ikki dugdi prosentrokning — ikki dugdi brekrokning — als ikki matematikk. Næmingurin dugdi ikki at lesa — hann stavaði, men fekk ikki samanhang í tekstun, tí tað gekk so seint, umframt mangt annað.

Var hetta eindømi, so tók eg tað ikki uppá tunguna. Men bæði Tekniski skúli og Sjómannsskúlin kunnu geva mæð rætt í, at tað er alt ov vánaligt státt við einum stórum parti av næmingunum. Og nógvir teirra høvdu als ikki fingið prógv, um vit ikki á Skúlanum á Trøðni høvdu so góð tilboð, at vit geva stuðulslæru til nógvir av næmingunum í vinnuskúlanum.

Tá eg nevni tað her, so er tað í samband við, at í samrøðuni verður dentur lagdur á, at tað ikki kann bera til, at Skúlin á Trøðni verður verandi ein sjálv-eigandi stovnur, men heldur kemur at verða ein partur av fólkaskúlanum. Hetta sigur mæð, at teir báðir, ið práta saman, helst ikki hava givið sær far um, hvørja uppgávu Skúlin á Trøðni hevur. At Skúlin á Trøðni kemur undir skúlafyriritingina er ein sjálfvígja — ongantið ov skjótt, men sum sjálv-eigandi stovnur sjálvandi.

Tí báðir vita — kanska av góðum grundum — ikki, hvussu fáir næm-

ingar í skúlaaldri ganga í Skúlanum á Trøðni. Tey flestu eru undir og yvir skúlaaldur.

Dentur verður í dag lagdur á, at brekað skjótast gjørligt koma til viðgerðar (og upplæring).

Fyrr var tað so, at foreldur gingu í óvissu, tí tey einki fingi at vita. Í dag hava vit fastan barnayvir-lækna, eitt stórt framstig, sum hevur ómetaliga stóran týðning.

Foreldur fáa longu meðan barnið er heilt litið at vita, um okkurt er áfátt. Og jú skjótari tú fært diagnosu, skjótari fært tú sett eina viðgerð (og upplæring) í gongd.

Skúlin á Trøðni hevur saman við Landssjúkrahúsinum eina ekspertisu, sum hevur fleiri ára royndir aftan fyri seg.

Ein stórir partur av næmingunum eru næmingar, sum hava gingið í 7-8 ár í fólkaskúla, men sum ofta eru so ringir at fáa í gongd, tí tey eru skúla-troytt — duga ikki at skriva navn sitt — hava einki álit á sær sjálvum. Tað eru nakrir næmingar í skúlaaldri, sum hava stórar atferðartrupulleikar, og tí eru komnir. Men hesir verða í flestu førum bestu næmingar. Teir siggja nógvir líkamsbrekaðar næmingar, ofta gloyma teir seg sjálfvan og fara at taka sær av børnum, sum sita í koyristóli ella ganga í stativi. Mangir næmingar, sum hava havt stórar atferðartrupulleikar verða so skjótt broyttir, tí í flestu førum eru tað kringumstøðurnar, sum eru soleiðis, at einki annað er at gera uttan at flyta teir.

Av hesum sæst, at for-